

kan ik, tot op zekere hoogte, van harte instemmen. nationaal-salarispeil" voor alle blijversgroepen en Alle „blijvers"-groepen dienen zich steeds voor oogen te houden: „Werkt, werkt, W. E. R. K. T."

Britsch-Indië kan men — indien het daartoe nog eens komen mocht — zich nog voorstellen als een maatschappij tot een statischen, voorkapitalistischen toestand teruggekeerd; dáár hebben sociale beginselen als van Gandhi en Mukerjee nog verband met de realiteit van heden. (Jawel, maar hoe lang zal, in verband met de wereldconstellatie, dat heden nog kunnen voortduren? W. M.). Maar Indonesië — Java althans — laat zich niet meer „verinheemschen". (Indien Dr. Poëke bedoelt te zeggen: „laat zich niet meer terugbrengen tot een statischen, voorkapitalistischen toestand", dán ga ik er volkomen mee accoord; maar anders acht ik het gebruik van het woord „verinheemschen" foutief en — zij het ongewild en onbewust — *misleidend* W. M.). Hier kan indianiseering, wil zij volledig en gezaghebbend zijn en in staat zich te handhaven, niet anders zijn dan dynamisch, kapitalistisch, in westerschen geest en zal zij daarom in de eerste plaats met de besten, de actiefsten, de energieksten van haar eigen burgers economisch moeten worden opgebouwd. Ook hier luidt de conclusie, dat de construstieve voorbereiding eener indianiseering van Indonesië een aristocratisch karakter zal moeten hebben, zich vooral tot de „besten", de voor den westerschen dynamischen drang meest vatbaren zal moeten werden.

En dat zij in de eerste plaats economisch zal hebben te zijn.

Tot slot wenschen wij het devies van de Vereeniging van Bouwkundigen aan te halen: „Gelijke monniken, gelijke kappen", en voorts: „De *besten uit Nederland*, en de *besten uit Indië!*" Geeft de „blijvers"-groepen voor 100 % de noodige kansen, door: 1. goed onderwijs, 2. wegneming van alle *kunstmatige* barrières; dan eerst kan men, en dan nog met zeer groote omzichtigheid en absolute *onpartijdigheid*, trachten een juist oordeel te formuleeren.

II. Beschouwingen over de Inlandsche landbouw en het loonpeil op Java en Madoera, door Dr. Ir. E. de Vries.

Hoe buitengewoon interessant de beschouwingen van Dr. de Vries ook zijn, wij meenen slechts — met betrekking tot het „Indische Bezoldigingsstelsel" — zijn conclusie te moeten weergeven, in 7 stellingen geponeerd, en zullen daar een enkel woord over zeggen.

1. Door de dichte bevolking, en niet door een weinig productieven landbouw, levert de bodem op Java een beperkt inkomen per hoofd op.

2. De sociale toestanden brengen mede, dat de differentiatie van het inkomen tusschen verschillende welstandsgroepen klein is.

3. Daarentegen is de geographische differentiatie zeer groot. (Bodjonegoro: Djambi = 1: > 10).

4. De ambtenaarssalarissen vertoonen in tegenstelling daarmee een geringe geographische en een sterke sociale differentiatie.

5. De belastingdruk is in het bijzonder voor grondbezitters op Java zeer zwaar.

6. Speciaal voor Java ontstaat door deze factoren een groot verschil tusschen het inkomensniveau in de stad en op

het platteland waardoor een overmatige drang naar ambtelijke betrekkingen bestaat, waarvan een intellectueele drainage van het platteland het gevolg is.

7. Het is gewenscht de salariering zoodanig te herzien, dat de sterke tegenstellingen tot de inkomensverdeling in het Inheemsche bedrijfsleven verzacht worden — dus meer geographische differentiatie (plaatselijke loonstandaard) en minder waardeering van schooldiploma's.

Het is zeer verleidelijk om op *alle* 7 stellingen van Dr. de Vries in te gaan. Wij zullen echter aan de verleiding weerstand bieden, omdat een nadere bespreking tever — en v.n. op politiek terrein — zou voeren. Daarom achten wij het voldoende om stelling 7 heel kort te bespreken, omdat daarin de kern der kwestie (Indische bezoldigings-stelsel) ligt opgesloten.

Wat Dr. de Vries wenscht is geen *wensch* meer. Op het oogenblik bestaan reeds plaatselijke loonstandaarden bij den Gouvernements-dienst. Doch uiteraard slechts voor *tijdelijke*, *plaatselijke* werkkrachten, die niet aan overplaatsingen onderhevig zijn. De B.B.L. heeft getracht — laat ons zeggen: de salariscommissie Damme — voor de in vasten dienst opgenomen Landsdienaren een uniforme *normale* — met de bekende B- en C-toeslagen — loonstandaard vast te stellen, en ter compensatie, voor het verblijf op duurdere standplaatsen, z.g. standplaats- en andere toelagen boven de *normale* bezoldiging toe te kennen. Naar onze meening is deze methode de meest redelijke, en meest billijke bovendien. Natuurlijk moet daarbij de eisch gesteld worden van *strikt eerlijke* toepassing. Gebeurt dit *niet*, gooit men er met een petje naar, dan is dat geen fout van het *stelsel*, maar dient het met de uitwerking van het stelsel belaste kantoor of de daarbij betrokken ambtenaar voorbeeldig te worden gecorrigeerd.

III. De Indo-Landsdienaar, door H. C. Zentgraaff.

Laat mij beginnen met een compliment aan het adres van den heer Zentgraaff. Hij is een zéér bekwaam journalist, en bezit een groote mate van menschenkennis en psychologisch inzicht. Het is daarom verduveld jammer, dat aan deze welverdiende lof een „maar" moet worden toegevoegd. De heer Zentgraaff is n.l., naar onze meening, wat gewoonlijk nogal kernachtig wordt aangeduid met: „pienter-boesoek!" In zijn artikel in *Koloniale Studiën* en in andere artikelen, b.v. in het *Soerabaiasch Handelsblad* en in de *Indisch Post*, alle met dezelfde strekking, tracht de heer Zentgraaff bij de Inheemsche nationalist in het gevele te komen door de Indo-groep hun als een lokaas toe te werpen. En het schijnt waarlijk wel alsof sommigen „er in vliegen", en de juiste, de *ware* bedoeling van den braven „blanke-front" voorvechter niet kunnen

peilen. Wat wel heel jammer is voor alle „blijvers”-groepen. Toch zijn wij er innig van overtuigd, dat uiteindelijk de heer Zentgraaff zijn doel zal voorbij schieten. Hij wil n.l. een *heel laag* „Indonesisch, of tot aan het vergaan dezer wereld voor de „blanke-fronters” daarboven een zéér beduidende tropentoeelage. Let maar eens op, wat zijn eindconclusies zijn.

Zóó zien wij dus de voor de naaste toekomst wenschelijke vaststelling der positie van de Landsdienaren: voor allen die in Indië worden opgeleid en aangenomen, en die voor eene bepaalde positie dezelfde waarde hebben: één zelfde regeling der materiele voorwaarden. Uit den aard zal men, indien voor de betrekkingen welke als regel door deze groep worden bezet, in Indië geen voldoende kandidaten zijn te vinden zoodat deze uit Holland moeten worden gehaald, dezen eene betere positie moeten waarborgen.

Voor de krachten, die, met het oog op de aparte waarde welke zij hebben voor de voornaamste deelen onzer bestuurszorg, uit Holland moeten worden betrokken, zal een positie moeten worden geschapen met zoodanige voorrechten, dat zij goede krachten kan aantrekken.

Is dit niet voldoende duidelijk? Zijn geheele en *handige*, bij goed lezen evenwel *vooze*, voorafgaande betoog had slechts de bedoeling om de lezers a.h.w. te hypnotiseeren, opdat zijn conclusie aan het slot van zijn artikel er als „stroop soesoe” ingaat. En om de nasmaak van zijn *wrange medicament* te *verzoeten*, laat hij er op volgen:

Om verschillende redenen (hola, welke zijn die wel „vo-gelaar, met je zoet gefluit?” W. M.) is het wenschelijk vooralsnog (tot hoelang brave man? W. M.) de in Indië gevormde academici te doen deelen in de materiële voordeelen welke den uit Holland betrokken collega's in schaal C. wordt geboden. In de toekomst (als de „blijvers”-groepen blijken geven slavenzielen te bezitten, liefst zoo spoedig mogelijk? W. M.) zal men echter ook voor hen die aan de Indische hoogeschoolen werden opgeleid, moeten komen tot eene regeling der positie welke niet te ver boven het levensniveau van den intellectueelen Indischen „middenstand” ligt.

Het slot van het artikel van den heer Zentgraaff heeft nog een staartje, dat n.h.v. als camouflage van zijn *ware* bedoelingen moet dienen. Wij verwijzen onze lezers naar *Koloniale Studiën* No. 3, waar ze het heele walgingwekkende stoken en de verdachtmakingen van dezen „pienter-boesoek” mensch kunnen „genieten”. Ik waarschuw echter: „weest op Uw hoede, en spant U in om *schijn van wezen* te onderscheiden”. Zentgraaff's leuze is: „verdeel en heersch”.

IV. De positie der Indo-Europeanen, door Dr. W. M. F. Mansvelt.

Het artikel van Dr. Mansvelt heeft vooral groote waarde om de vele, belangrijke gegevens, welke daarin voorkomen, en omdat het artikel kan genoemd worden een „historische nota” betreffende de sociale en economische toestanden van af het

tweede kwart der 19e eeuw tot op heden, in Nederland en in Ned.-Indië. Dat daarbij de positie van den Indo-Europeaan min of meer op den voorgrond is geplaatst, kan als iets bijkomstigs beschouwd worden. Voor ons is hoofdzaak — tenslotte voor alle „blijvers”-groepen van *primair* belang — een objectieve belichting van de verhoudingen tusschen Nederland en het „overzeesche gebiedsdeel”, van het Nederlandsch-koloniaal-politieke beleid. Enkele passages zullen wij overnemen, doch raden ten sterkste aan het artikel in zijn geheel, en dan *zonder het sentiment over de rede te laten heerschen*, zelf te lezen. Het ondervolgende stemt tot nadenken, en dringt *automatisch* de vraag naar voren: „Waardoor is Nederland ná 1870 van een treurigen economischen toestand gekomen tot een toestand van beduidende welvaart?”

In de eerste helft der 19e eeuw konden „Inlandsche” kinderen (bedoeld worden de Indo's. W. M.) dus alleen in aanmerking komen voor kantoorbetrekkingen beneden den rang van commies; in 1836 en 1846 echter tot en met eerste commies en hoofdcommies. Doch in deze lagere rangen ondervonden zij concurrentie van Nederlanders, die „op avontuur”, d.w.z. op de bonnefooi uitkwamen. Dit uitzwermen van Nederlanders schijnt in de eerste driekwart van de 19e eeuw op groote schaal te hebben plaats gehad en hangt zonder twijfel samen met den treurigen economischen toestand van Nederland vóór 1870. Ruim 10 % van de bevolking leefde toenmaals doorlopend van de bedeeling en in Noord-Holland steeg dit percentage in verscheidene jaren zelfs tot over de 20 %. Volgens den tijdgenoot Lutherberg, met De Bosch Kemper de beste kenner van het armwezen in Nederland, nam, met uitzondering van de jaren 1830 tot 1836, toen Koning Willem I een groot leger te velde hield tegen België, de armoede in Nederland in de eerste helft der eeuw jaar op jaar toe. Slechts weinige lezers zullen vermoedelijk bekend zijn met het toenmalige loonniveau in ons vaderland. In Nederland bedroegen omstreeks 1840 de loonen der grondwerkers niet meer dan 30 à 40 ct. per dag, wat overeenkomt met het loon van een contract-koelie. Timmerlieden, metselaars en loodgieters verdienden 50, 80 ct. tot f 1.— per dag, naar gelang zij door het seizoen langere of kortere dagen konden maken. De werkloonen van kleermakers beliepen 5 à f 6.— en die van schoenmakers niet meer dan 3 à f 3.50. De Nederlandsche werkmansstand had dus een inkomen niet hooger dan tegenwoordig Inlandsche huisbedienden en toekangs. Ook de hogere en de middelbare klasse (hierop wensch ik gaarne in het bijzonder de aandacht te vestigen. W. M.) hadden het toenmaals in Nederland zeer moeilijk; zij verdrongen zich voor opvallende klerkenbaantjes en leverden een overvloed van proponentjes en gouverneurs. In zulke omstandigheden (de tijden zijn wel veranderd, en Indië heeft den last te dragen; doch hierover liever aan het slot een samenvattende beschouwing. W. M.) was het geen wonder, dat een deel een goed heenkomen naar Indië zocht. „Gewoonlijk zijn die jongelieden”, zegt G. G. Rochussen, „van een aanbeveling van deze of gene voorzien en streven dan naar een klerkenplaats of andere geringe betrekking, welke zij dan ook veelal bekomen, in de hoop zoodoende langzamerhand op te klimmen”.

Tot zoover. Nog een enkele aanhaling, met terzijdestelling van vele andere, even belangrijke gedeelten, die echter liefst moeten gelezen worden in verband met het geheele betoog van den schrijver.

Zou men het Indische bezoldigingsstelsel in ernst willen schoeien op Inlandsch loonpeil, dat wil zeggen op de basis van de uiterst sobere levenswijze der Inlandsche koelies, of

op het theoretisch gemiddelde volks-inkomen, dan zou dit weliswaar zeer goedkoop zijn voor de Overheid, doch het zou aan geen enkele ambtenaar meer de gelegenheid bieden om op Europeeschen voet te bestaan. De Indo-Europeanen zouden beroofd worden van hun voornaamste middel van bestaan en de Inlandsche prijaji's zouden verstoken blijven van de Europeesche levenswijze met de daaraan verbonden geestelijke en materiele voordeelen. Ieder voelt wel, dat dit een toestand in het leven zou roepen, die sociaal en cultureel ongewenscht zou zijn. Het is van belang, dat de stand der Ambtenaren, *van welken landaard ook*, (curs. van mij W. M.) leeft op een zoodanig niveau, dat hun horizon niet beperkt blijft tot de allernaaste omgeving, doch dat zij door dagbladen, tijdschriften en boeken en andere ontwikkelingsmiddelen (hiermede wordt dus erkend, dat bij een zekere ontwikkelingspeil ook velerlei *geestelijke* „behoeften” ontstaan. W. M.) op de hoogte blijft van hetgeen er geschiedt in de landen, die in de wereld nu eenmaal den toon aangeven.

Men zal dan ook genoodzaakt zijn van af een zekeren rang (het is jammer, dat de schrijver niet een beetje meer preciseert; de V. v. B. geeft in het stelsel Béraud aangegeven die betrekkingen, waarvoor eisch van benoembaarheid is (minimaal) een met gunstig gevolg afloopen van een E. L. S., een H. I. S. of H. C. S. W. M.) loonen te betalen niet volgens Inlandsch peil, maar volgens een arbitrair vast te stellen Indisch peil (de V. v. B. zou zeggen „het peil der B schalen. W. M.). Het komt bij de reorganisatie van het bezoldigingsstelsel er niet op aan hoe men het toekomstig peil noemt, maar hoe hoog of hoe laag het in werkelijkheid ligt. Op welk niveau dit komt te liggen zal de nieuwe salaris-commissie moeten bepalen”.

Wij hopen echter, dat belanghebbenden bij die „bepaling” zullen gekend worden.

V. *De personeelsuitgaven van het Land, door Dr. Ir. H. M. J. Hart.*

Hier spreekt de man van de statistiek, de man van cijfers en grafieken. Het artikel is een belangrijke aanvulling voor onze kennis, en ter beoordeeling van de komende salaris-herziening. Tot onzen spijt kunnen wij, met het oog op de vele cijfers, die verwerkt zijn en de grafieken, welke daarbij behooren, niet veel overnemen. Het lijkt ons voldoende, wanneer wij onverkort weergeven het „slotwoord”.

De kans op het invoeren van een algemeene verlaging van het salarispeil wordt grooter naarmate de economische depressie toeneemt en de financieele toestand van het Land ongunstiger wordt.

De kans, dat men het algemeen salarisniveau in die omstandigheden op de juiste hoogte zal fixeeren wordt echter tegelijkertijd in toenemende mate ongunstiger. Dit geldt zoowel voor het algemeen salarisniveau als voor de verhouding van de niveaus der groote groepen Landsdienaren onderling (A-, B-, C-schalen en andere regelingen).

Stelt men één der niveaus te laag, dan beteekent dit een geleidelijk verloop van den Gouvernementsdienst; voor de B-schalen in bepaalde gevallen een versnelde „Indianisering”; stelt men ze te hoog, dan beteekent dit een niet te dragen personeelslast voor het land, waarvan men geleidelijk de gevolgen zal ondervinden.

Voor tijdelijke, partieele aanpassingen aan de steeds wisselende toestanden is de tijd thans gunstig, voor het vaststellen van een algemeene salaris regeling had men echter moeilijk een ongunstiger moment kunnen kiezen.

Wij kunnen voor minstens 90% het „slotwoord” van den heer Dr. Ir. Hart onderschrijven. Alléén zouden wij gaarne wenschen, dat zelfs bij tijdelijke, partieele aanpassingen de betrokken ambtenaren

behoorlijk zullen worden gehoord. En juist — vooral — bij het aantasten van verkregen „rechten of aanspraken”, wanneer dit *niet over de geheele linie* plaats heeft, is een vertegenwoordiging bij de besprekingen daarover door een Bestuurslid van een Vakverenigings-centrale voor de betrokken ambtenaren buitengewoon riskant, en dient men een *eigen* en aparte *vertrouwensman* te hebben. Een centrale, waarbij A-, B- en C-schaal ambtenaren door hun vakorganisaties zijn aangesloten, is een zeer teer glazen huisje, wanneer er belangentegenstellingen scherp naar voren worden gebracht. Niet door de Centrale, maar door de Regeering. Omdat zoo'n Centrale met tegenstrijdige belangen nooit de vakbeweging „vooruit” zal *kunnen* brengen. Laat men in zoo'n Centrale van heterogene samenstelling zich *ronduit* uitspreken, en niet trachten de markante verschillen te verdoezelen, dan pas zal het mogelijk zijn — *wellicht* — om een éénheidsfront te vormen. Welke die verschillen zijn?

1. De kwestie der „tropen-toelage”.
2. De kwestie der „buitenlandsche- en binnenlandsche verloven”.
3. De kwestie der „pensioen-regelingen”.

Deze 3 punten zijn reeds méér dan voldoende, om onder elkaar de grootste herrie te krijgen. De V. v. B. moet niets hebben van „tropen-toelage”, en wenscht een *geleidelijke* unificatie tot het peil der B-schalen, tot een peil, dat in moderne cultuurstaten — ook wat betreft culturele en geestelijke behoeften — als „normaal” geldt. En voor de rest wenscht de V. v. B. *over de geheele linie* een eerlijke en redelijke toepassing van: „gelijke monnikken, gelijke kappen”.

VI. *Eenige opmerkingen over gemiddeld volks-inkomen en gemiddeld salaris der ambtenaren, door G. Scholte.*

Wij zullen uit dit artikel slechts enkele kleine gedeelten aanhalen, en het aan de lezers overlaten om daaruit hun conclusie te putten. Het wil ons voorkomen, dat de *bedoeling* van den heer Scholte nogal doorzichtig is.

Ook bij vergelijking van den top (het inkomen der *massa* buiten beschouwing gelaten. W. M.) blijkt het gemiddelde ambtenaarssalaris *boven* dat van de aangeslagenen in de inkomstenbelasting (der beter gesitueerde Inlanders. W. M.) te liggen. Hiermede is aangetoond, dat de A-schalen niet geschoeid zijn op inheemsch loonpeil maar op het niveau liggen van de inkomens van het meest welvarende deel der Inlandsche bevolking en ten deele nog daar boven uitsteken.

Om misverstand te voorkomen moge worden opgemerkt, dat hiermee niet gezegd is, dat de bezoldigingsregeling voor de Europeesche landsdienaren (B en C-schaal) in alle opzichten bevredigend is of dat daaraan niets hapert, evenmin dat *alle* Inlandsche ambtenaren, bezoldigd op den voet van de A-schaal, een te hoog salaris genieten. Een dergelijke conclusie en ook het omgekeerde kan men uit deze cijfers onmogelijk trekken; daarvoor zou men moeten afdalen tot

eene beschouwing van de betrekkingen stuk voor stuk, wat hier natuurlijk niet in de bedoeling ligt. Slechts dit moge worden opgemerkt, dat het inheemsche bedrijfsleven, gelijk bekend, weinig gedifferentieerd is, zoodat de hoogste inkomens uiteraard gezocht moeten worden bij de regeerende en besturende klassen. Dit doet echter niets af aan hetgeen hier gezegd is over de bezoldigingen der groote massa. Ten onrechte heeft de salariscommissie (Damme. W. M.) en de Regeering gemeend, dat het personeel der A-schalen in het algemeen betaald wordt volgens een peil, dat zoo ongeveer paste in de Inheemsche sfeer; het steekt er metterdaad boven uit.

En verder nog het volgende:

Wanneer men nu bedenkt, dat het dessahoofd vooraanstaand is in de, dessa, dat hij een bestuursfunctie uitoefent en verantwoordelijkheid draagt en men stelt daartegenover de klerk of typist in dienst van de Centrale Overheid, die eenvoudig schrijf- of copieerwerk verricht en daarmee na 8 jaar ($\pm$ 25-jarigen leeftijd) een salaris van f 1.140.— verdient, dan ontkomt men niet aan de conclusie, dat het verschil in betaling veel te groot is. Ook al neemt men in aanmerking, dat het stedelijk inkomensniveau over het algemeen hoger ligt dan op het platte land.

De vraag doet zich dan ook voor, in hoever het gehuldigd stelsel, dat de strekking heeft een bepaalde kleine groep een hooger inkomen te bezorgen en het Inheemsche bedrijfsleven ongunstig te doen afsteken bij de ambtenaren, sociaal en economisch gerechtvaardigd en daarmee uit financieel oogpunt verdedigbaar is.

VII. De vakbeweging en de „Indianiseering”, door D. M. G. Koch.

Met zéér veel sympathie heb ik het artikel van den heer Koch gelezen en zou ik liefst geheel daarnaar willen verwijzen. Doch een enkel gedeelte daaruit moet ik toch even aanhalen, omdat dit gedeelte juist een bron van misverstand zal kunnen scheppen. Hierover moet de Centrale, waarvan de heer Koch, de zéér bekwame Secretaris is, zich eens *onomwonden* en *princiepief* uitspreken! *Klaren wijn schenken*.

Het driedelige bezoldigingsstelsel, dat door de Salariscommissie (Damme. W. M.) ontworpen werd, houdt rekening met het verschijnsel, dat hier te lande drieërlei levensstandaard geldt: de levensstandaard in de inheemsche maatschappij, die der in Europa geboren en opgeleide Europeanen, en daartusschen die der Indische Europeanen.

De levensstandaard der in Europa geboren Europeanen wordt bepaald door het levenspeil in het milieu dat zij verlieten om in Indië een werkkring te vinden; de inkomsten dezer groep moeten hoog genoeg zijn om hen te kunnen doen besluiten, dat milieu, ouders, familie en vrienden te verlaten.

Wat wil het V.V.O. nu eigenlijk? Speciale bezoldigingsregelingen naar land van herkomst, en van afstamming? M.a.w.: schaal C. voor de Totoks, schaal B. voor de Indo's en schaal A. voor de Inlanders? En hoe moet het geregeld worden met de aanspraken op buitenlandsch- en groot-binnenlandsch-verlof? Laat het V.V.O. geen struisvogel-politiek voeren en niet trachten de gevaren van eventuele scheuring of splitsing te omzeilen door één en ander op zijn beloop te laten. *Het lukt op den duur toch niet*.

Thans in het kort mijn slotbeschouwingen. Hoe komt het, dat wij wellicht binnenkort reeds groote

moeilijkheden zullen ondervinden, snel zich ontwikkelende politieke verschuivingen zullen meemaken? Doordat klaarblijkelijk, met de voorstellen tot wijzigingen van het I. B. P.-reglement voor oogen, de C-schaal-ambtenaren niet veel van de nieuwe salariscommissie zullen hebben te duchten, maar het meest gedupeerd zal worden het B-schaal-personeel en daarna ook gepottongd zullen worden de A-schalers! Is de zéér sterke differentiatie, welke men binnen enkele maanden in de salariering van het Landspersoneel zal aanbrengen, indien althans de Regeering met de voorstellen, welke nu nog in embryonalen staat verkeerden, accoord zal gaan, wel noodig? Moet de Regeering niet de voorkeur geven, in dezen zéér abnormalen crisistijd, aan verdergaande, *tijdelijke* kortingen over *de geheele linie*? En had al die soesah, om een *Indisch*-bezoldigingsstelsel, niet geheel voorkomen kunnen worden?

Uit het artikel van Dr. Mansvelt kan men weten, dat omstreeks 1840 de arbeiders-loonen in Holland niet hooger waren dan die van de „orang ketjil” h.t.l. En nog in het jaar 1862 hield de toevloed van „gelukzoekers” uit Holland aan, die zelfs posities voor minder dan f 120.— per maand in Indië ambieerden. Wij herinneren ons allen ook nog wel, het is nog niet zoo heel lang geleden, dat de *uitgezonden*, zelfs de academisch opgeleiden, met een heel veel minder salaris genoegen *moesten* nemen — en het ook deden — dan ze thans incasseeren.

Nadat door het instituut van de erfpacht (na de zeventiger jaren) de particuliere landbouw in den vorm van grootbedrijven Indië had veroverd, begon in Nederland de „welstand” te komen. Langzamerhand profiteerden alle klassen van de uit Indië's bodem gewonnen schatten, zoodat de levensstandaard in Holland sterk naar boven ging. Werden echter reeds van af die jaren door de Indische Regeering maatregelen getroffen voor de *volksontwikkeling* h.t.l., vermoedelijk zouden de toestanden hier momenteel heel anders zijn verlopen. Men zou niet op groote schaal behoeven te „importeren”, tegen loonen, die beduidend hooger moesten zijn dan in het eigen land — Holland — welke een sterk stijgende lijn vertoonden. Het salarispeil kon „bescheiden” blijven, en men zou van de optrekkende werking van de „koloniale-salarissen” niet veel last hebben ondervonden. De Nederlanders, die zich gedrongen zouden hebben gevoeld *toch* naar Indië te gaan, behoeften niet door hooge „premies” (uitrustingskosten enz. enz.) te worden „gelokt”, en vermoedelijk zich wel als „blijvers” voor goed in Indië vestigen. En had men reeds een halve eeuw geleden in Nederland zich tot doel en tot taak gesteld: het tot stand brengen van een Rijkséénheid, van een *organisch* Rijksverband, dan zouden ook de particuliere bedrijven van

Leden, werft leden V. v. B en abonné's, zoomede adverteerders voor het I. B. T.

Nederlanders hier in Indië *vasten voet* hebben gekregen, en zouden Nederland en Indië steeds meer *daadwerkelijk* een Eenheid hebben kunnen vormen

Het is intusschen heel anders gegaan; wij zijn nu in een impasse gekomen. Is het nog wel mogelijk om — zij het geleidelijk aan — de toestanden zóódanig te herscheppen, dat Nederland en Indië niet hoe langer hoe meer van elkander vervreemd zullen raken, dat *alle* „blijversgroepen” *van ganscher harte* zullen medewerken aan den harmonischen opbouw van Insulinde, daarin gesteund door Nederland en de Nederlanders. Ach, het zou al te mooi wezen, en daarom is het vermoedelijk een utopie! Welnu dan, wij zullen in elk geval trachten zooveel als mogelijk is in het belang van de leden der V. v. B. te werken, opdat hun salaris- en pensioenregelingen niet teveel zullen worden verslechterd, en ons krachtig teweer stellen tegen een *sparen* der C-schaal-ambtenaren, *ten koste* van onze groep, en van andere B- en A-schaal-landsdienaren. Het gaat immers niet om de reeds in dienst zijnde ambtenaren alléén, doch óók om hun nabestaanden, om onze toekomst. Moeten wij — *blijvers* — ons verdikke, ik moet hier ophouden, omdat mij het bloed en beetje te warm begint te worden.

W. M.

MEDEDEELINGEN HOOFDBESTUUR.

In het vorig nummer van de B. A. deelden wij mede, dat wij misschien genoodzaakt zouden zijn in den vervolge het I. B. T. slechts 1 $\times$ per maand te doen verschijnen. Door coulance van onzen drukker „Plantijn” zullen wij echter *voorshands* dit voornemen kunnen uitstellen. Waarvoor bij dezen onzen dank.

Over het algemeen — de zéér gunstige uitzonderingen onze erkentelijkheid voor hun solidariteitsbesef — is de medewerking van onze leden, wat betreft aanwerving van nieuwe leden en van abonné's, zoomede afsluiting van advertenties, nog zéér gering. Wij doen — onverpoosd — ook thans weer

een beroep op U allen: *Leden, werft leden en abonné's! Het is in ons aller belang, ook in dat van Uwe nabestaanden.*

In dank ontvingen wij een schrijven van het V.V.O.-bestuur, waarin ons werd medegedeeld, dat — tengevolge van onze financieele moeilijkheden — de contributiebetaling tot eind 1932 voor ons niet zou worden verplichtend gesteld, en dat de V. v. B. tot zoolang beschouwd zou worden als toch nog bij het V.V.O. te zijn aangesloten. Daar echter het V.V.O. is samengesteld uit verenigingen van ambtenaren van C- en B-schalen, terwijl te voorzien is, dat door de nieuwe salarisregeling — gezien de reeds ingediende voorstellen betreffende de wijzigingen van het I. B. P.-reglement — de C- en B-schaal ambtenaren naar zéér uiteenlopende maatstaven zullen worden beoordeeld, zéér ten nadeele der B-groepen, meenden wij *onze vrijheid van handelen niet aan banden te mogen leggen* door het accepteren van de beau geste van het V. V. O.-bestuur. Wij geven er de voorkeur aan — zij het wellicht slechts voor tijdelijk — om *vrijwillig* uit het V. V. O. te treden. Er zijn nog *principieele* punten, welke door het V. V. O. klaar en duidelijk dienen te worden vastgesteld, ter voorkoming van conflicten.

1. Ten aanzien van een „tropen-toelage”, in welken vorm dan ook.
2. Ten aanzien van de toekenning van aanspraak op buitenlandsch verlof.

Over deze 2 punten heeft de V. v. B. een positieve meening, en kunnen wij met het oog op de komende salaris- en positieverslechteringen *in geen geval transigeeren*. Wij rekenen dan ook op 100% steun en medewerking van al onze leden. Indien andere B-schaal ambtenaren ons zullen willen steunen, graag, anders zullen wij alléén op de bres gaan staan.

Wij hopen, dat het V.V.O. een krachtige actie, door openbare protest-meetings, tegen de nieuwe pensioensvoorstellen en komende salarisverslechteringen *zoo spoedig mogelijk* zal beginnen, en zich *principieel* zal willen uitspreken ten aanzien van een eventueel „meten met 2 maten”. Een hechte éénheid stellen wij zéér op prijs, maar kunnen niet riskeeren, dat terwille daarvan de belangen van onze leden, van die der B- (en A-) groepen wellicht daardoor groot nadeel zullen moeten ondervinden. Wij wenschen geen scheuring in de Indische vakbeweging, doch wij wenschen nog minder onze leden te laten staan in den hoek, waar de slagen zullen vallen, en niet de minste risico daarvoor te aanvaarden.

H. B.

BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN.

Departement.

Ter beschikking gesteld van de provincie Midden-Java de ingenieur 1e klasse Ir. J. H. Hesselberg.

Waterstaat.

Benoemd tot opzichter 1ste klasse Raden Soedarsono II, thans tijd. wd. opzichter 1ste klasse ter beschikking gesteld van de Provincie Midden-Java.

Toegevoegd aan den Resident van Sumatra's Westkust de hoofdopzichter C. Th. J. Verkouteren, thans toegevoegd aan den Leider van den Dienst van de Landsgebouwen in het ressort Batavia-Meester Cornelis-Tangerang.

Benoemd tot ingenieur 1e klasse Ir. J. H. Hesselberg, ambtenaar op nonactiviteit, laatstelijk die betrekking bekleed hebbende.

Ontslagen.

Op verzoek, met ingang van 27 Augustus 1932 eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst de hoofdopzichter voor de Landsgebouwen G. Huis in 't Veld.

Op verzoek, met ingang van 25 October 1932 wegens volbrachten diensttijd eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst de opzichter A.A.H.P.G. Mess.

's Lands baggerbedrijf.

Ontheven op verzoek, met ingang van 30 Juli 1932 eervol van de tijdelijke waarneming van de betrekking van machinist H. A. H. Dennukat.

ONZE BOEKENLIJST

Bij onzen Administrateur, Petodjosawah Zuid, Gang VI Batavia-Centrum, zijn de ondervolgende boeken te krijgen, na toezending van de kosten per postwissel. Geeft deze lijst ook terinzage aan Uwe kennissen, die (nog) geen lid zijn der Vereeniging van Bouwkundigen. Bij beduidende afname kunnen wij korting of provisie toestaan.

1. Staten voor de berekening van grondverzet	à f 0.30	franco p.p. f 0.40
2. Een économischer werkwijze voor oppervlakte-asphalteering	„ „ 1.—	„ „ 1.10
3. Technische Hygiëne „Waterverzorging.”	„ „ 2.50	„ „ 2.75
4. Knikmonogram	„ „ 0.25	„ „ 0.30
5. Keuring van dakpannen	„ „ 0.15	„ „ 0.20
6. Opgave Architects-examen 1928.	„ „ 0.75	„ „ 0.85
7. Opgave Architects-examen 1930.	„ „ 1.—	„ „ 1.10
8. Statisch bepaalde en niet-statisch bepaalde balken	„ „ 0.75	„ „ 0.85
9. Grepen uit de leer der Hydraulica	„ „ 1.25	„ „ 1.35
10. Gewapend-beton. Statica en sterkteleer. Deel I.	„ „ 2.50	„ „ 2.60
11. Gewapend-beton. Deel II	„ „ 4.—	„ „ 4.20
12. De beteekenis van den cementsteen in gietbeton	„ „ 1.—	„ „ 1.10
13. Krachtleveringsmachines	„ „ 2.—	„ „ 2.10
14. De Compensatie-planimeter.	„ „ 0.25	„ „ 0.30
15. Ranglijstenboekje Schaal B. 12 personeel bij de B. O. W., en ledenlijst V. v. B.	„ „ 0.25	„ „ 0.30

Bij bestellingen boven f 10.— geven wij 10% korting; boven f 25.— kunnen wij 15% korting toestaan. Bestellingen tot een hooger bedrag nader overéén te komen. H.B.

VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN.
Kasstaat van en met Januari t/m ultimo Juni 1932.

Post No.	Begr. 2e kw. 1932	ONTVANGSTEN	Totaal v/m Jan. t/m Maart 1932	April	Mei	Juni	Totaal	Post No.	Begr. 2e kw. 1932	UITGAVEN	Totaal v/m Jan. t/m Maart 1932	April	Mei	Juni	Totaal
I. Vereeniging.															
Contributies en bijdragen 1932.															
1—2	4220		f 737.70	f 621.85	f 409.70	f 353.05	f 2122.30	1	810.—	Voorzitter	f 405.—	f —.—	f 270.—	f 135.—	f 810.—
3	25	Donaties	" 20.—	" —.—	" —.—	" —.—	" 20.—	2	135.—	Secretaris	" 45.—	" 22.50	" 22.50	" 22.50	" 112.50
4	1000	Achterstanden	" 1403.45	" 304.55	" 228.05	" 239.95	" 2176.—	3	270.—	Penningmeester	" 140.—	" 45.—	" 45.—	" 45.—	" 275.—
5	25	Entree's	" 5.—	" 5.—	" 7.50	" 12.50	" 30.—	4	—.—	Administrateur	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—
								5	75.—	Vergaderingen H.B. en D.B.	" 73.70	" —.—	" —.—	" —.—	" 73.70
								6	50.—	Commissie en delegatie	" 66.25	" 5.—	" 39.90	" 24.50	" 135.65
								7	90.—	Kantoor en verlichting	" 30.—	" 15.—	" 15.—	" 15.—	" 75.—
								8	180.—	Administratie H.B.	" 76.63	" 5.70	" 61.30	" 19.99	" 163.62
6	1000	Handboek Technici.	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	9	30.—	Portie en telegrammen	" 14.90	" 17.35	" 14.70	" 4.85	" 51.80
7	—.—	Drukwerken en bibliotheek	" 16.10	" —.—	" 1.10	" —.—	" 17.25	10	200.—	Telefoon en interlocaal	" 103.55	" 31.80	" 50.75	" 18.45	" 204.25
8	5	Statuten.	" 3.—	" 0.50	" 1.—	" 2.—	" 6.50	11	600.— ¹⁾	Kantoorbehoeften en Inventaris	" 52.85	" 458.55	" 154.99	" —.—	" 666.39
								12	150.—	Schrijffloonen en transportkosten	" 32.60	" 27.15	" 22.30	" 15.45	" 97.50
								2590.—			f 1040.18	f 628.05	f 696.44	f 300.74	f 2665.41
b. Algemeene kosten															
9	P.M.	Steunfonds leening 1932	f 1100.—	f 888.55	f —.—	f —.—	f 1988.55	13	300.— ¹⁾	Algemeene vergadering	f —.—	f 4.—	f 141.30	f 37.35	f 182.65
			" 189.60	" 500.—	" 175.49	" 86.70	" 949.79	14	30.—	Verslag A.V. en drukw. Circulaires- en verzendkosten	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—
								15	25.—	Propaganda- reis en verblijfskosten.	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—
13	1463.02 ¹⁾	Overboeking kassaldo	f 1463.02	f —.—	f —.—	f —.—	f 1463.02	16	150.—	Contributies V.v.O.	" 45.—	" —.—	" 1.20	" —.—	" 46.20
14	1223.39 ¹⁾	Restituties I.B.T. 1931.	" 1223.38	" —.—	" —.—	" —.—	" 1223.38	17	300.—	Afdelingen	" 189.60	" —.—	" —.—	" 86.70	" 276.30
			" idem idem 1932.	" 299.59	" 28.50	" 12.50	" 1613.09	18	90.—	Algemeene bibliotheek en abonnementen	" 10.94	" 14.09	" 17.72	" 13.15	" 55.90
15	381.80	Idem diversen 1932.	" 644.85	" 51.40	" 406.95	" 200.50	" 1303.70	19	30.—		" 7.50	" —.—	" —.—	" 5.50	" 13.—
			" Onvoorzien.	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	20	925.—	c. Orgaan.	f 253.04	f 18.09	f 160.22	f 142.70	f 574.05
								21	2520.—	Abonnement I.B.T.	f 1260.—	f —.—	f —.—	f 1260.—	f 2520.—
								21	300.—	Drukk. de Bouwk. Ambt. t.l.v. 1931	" 43.60	" —.—	" —.—	" —.—	" 43.60
								170.— ¹⁾		" 167.87	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" 167.87
II Boekwerken															
22	1500.—	Handboek voor Technici.	f —.—	f 500.—	f —.—	f —.—	f 500.—	22	2990.—		f 1471.47	f —.—	f —.—	f 1260.—	f 2731.47
23	—.—	Overdrukken Bibliotheek	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	" —.—	23	1500.—		f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f 500.—
III. Instellingen															
24	1000.— ¹⁾	Restitutie steunfonds 1931	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	24	1000.— ¹⁾		f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—
			" leening 1932	" 1350.—	" 500.—	" —.—	" 1850.—				" 1350.—	" 500.—	" —.—	" —.—	" 1850.—
IV. Diversen															
26	1000.—	Onvoorzien.	f 1350.—	f 500.—	f —.—	f —.—	f 1850.—	26	1000.—		f 1350.—	f 500.—	f —.—	f —.—	f 1850.—
								30.—			f —.—	f —.—	f —.—	f —.—	f —.—
										Voorschotten I.B.T. 1931	" 1223.38	" —.—	" —.—	" —.—	" 1223.38
										idem idem 1932	" 1201.81	" 430.—	" —.—	" 650.—	" 2281.81
										idem diversen "	" 688.70	" 184.25	" 240.30	" 228.50	" 1341.75
											f 3113.89	f 614.25	f 240.30	f 878.50	f 4846.94
Totaal															
Overbrenging kassaldo															
			f 7105.69	f 2400.35	f 1240.29	f 2167.20	f 12913.53				f 7228.58	f 2260.39	f 1096.96	f 2581.94	f 13167.87
			" —.—	" 122.89	" 17.07	" 160.40	" —.—				" 122.89	" 17.07	" 160.40	" * 254.34	" * 254.34
Balans															
			f 7105.69	f 2277.46	f 1257.36	f 2327.60	f 12913.53				f 7105.69	f 2277.46	f 1257.36	f 2327.60	f 12913.53

¹⁾ Jaarcijfers.

Bandoeng, den 13en Juli 1932

Geverifieerd en accoord bevonden.

De Verificatie-Commissie

(w. g.) G. J. HEYMERING.

(w. g.) J. W. F. MENICK.

Bandoeng, den 5en Juli 1932.

De Penningmeester,

J. DE KEYZER.